

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regions at a Glance 2013

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/reg_glance-2013-en

OECD regioonid lähivaates 2013

Eestikeelne kokkuvõte

Regioonid mängivad kesksel rollil valitsuste pingutuses suurendada majanduskasvu, tõsta heaolu ja vähendada ebavõrdsust, kuid pooltes OECD riikides on majanduskriis suurendanud vahet juhtivate ja mahajäänud regioonide SKT elaniku kohta. Suurim 10% parimate tulemustega regioonide ja alumise 10% regioonide vahelise erinevuse kasv on toimunud Taanis, Iirimaa ja Slovakkias, kus see on üle 8 protsendipunkti. Kohtades, kus regioonidevahelised erinevused vähenesid, oli selle põhjuseks pigem rikkamate regioonide taseme langemine, mitte vaesemate regioonide järelejätmise, erandiks olid ainult Hiina ja India. Kolmes veerandis vaadeldud riikidest vähenes vahemikus 2008–2010 SKT elaniku kohta 10% parimate tulemustega regioonides, suurim vähenemine (12%) oli Kanadas ja Eestis.

2012. aastal moodustasid regionaalsete, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kulud 40% avaliku sektori kuludest OECD alal, kuid eri riikide näitajad erinevad suurel määral olenevalt sealsest föderalismist, regionaalse detsentraliseerituse ja rahalise sõltumatuse tasemest. Piirkondlikud omavalitsused vastutavad 72% otseste avalike investeeringute eest OECD alal ja see protsent on tihti veel suurem föderaalsetes riikides (Belgias, Kanadas, Saksamaal, Šveitsis ja Ameerika Ühendriikides), kus kogusumma juurde kuuluvad föderaalsete haldusüksuste ja samuti kohalike omavalitsuste investeeringud.

Igasuguse suurusega linnad, kuid ennekõike suured linnad, panustavad kõige enam riiklikku jõudlusesse. OECD riikide 275 linnastunud ala panustasid enam kui poole OECD ala SKTst perioodil 2000–2010. Majanduskriis on aga avaldanud suurt mõju ka linnastunud alade tööturule. Selle tagajärjel oli ka 45%-s OECD linnastunud aladest tööpuuduse määr kõrgem 2012. aasta riiklikust keskmisest.

Vaatamata sellele, et linnastunud alad on olulised avaliku poliitika üksused, ei lange nende majanduslikud ja sotsiaalsed piirid tavaliselt kokku halduspiiridega. Enamikul juhtudel mängib suur osa kohalikest ja regionaalsetest valitsustest mingit rolli sama linna poliitikameetmete kujundamises, mis nõuab eesmärkide head kooskõlastamist eri institutsioonide vahel.

Kuigi majanduskasv ja muud edumeetmed on regioonide ja isegi ühe riigi lõikes väga erinevad, on OECD uuringud näidanud, et õigete poliitikameetmete võtmise ja pingutuste kooskõlastamisega kõikide valitsustasandite lõikes saavad ka kehvemate tulemustega regioonid muutuda konkurentsivõimelisemaks.

Põhileiud

Regioonid panustavad majanduskasvu ja heaolusse

- Keskmiselt toimus 39% üldisest tööhõive kasvust ja 42% SKT kasvust OECD riikides viimasel aastakümnel ainult 10% regioonidest.
- Majanduskriisi tõttu on enamuses regioonides SKT elaniku kohta alates 2008. aastast vähenenud. Keskmiselt on vähenemine olnud maaregionides väiksem kui linnaregionides, kuid maaregionidel on majanduslanguse tõttu raskem luua juurde uusi töökohti.

- Kõrgema tööhõive määraga OECD regioone iseloomustab ka suurem osalise koormusega töö osakaal ja viimastel aastatel on osalise koormusega töö määr kasvanud. Osalise koormusega töötamine ei sõltu ainult regionaalsest demograafiast, vaid ka määrustest ja juurdepääsust teatud pereteenustele, nagu lasteaiateenustele.
- Umbes 26%-s OECD regioonidest töötas 2011. aastal alla 50% naistest. Regionaalsed puudused naiste tööhõives on kõige suuremad Iisraelis, Itaalias, Slovakkias, Hispaanias, Türgis ja Ameerika Ühendriikides.
- Noorte tööpuudus on eriti tõsine probleem Kreekas, Itaalias, Mehhikos, Poolas, Portugalis, Slovakkias ja Hispaanias, kus mõnes regioonis on noorte tööpuuduse määr üle 40%. Nende regioonide konkreetsete tööturuprobleemide lahendamine ja neile vastamine kohaliku olukorra jaoks kohandatud poliitikameetmetega aitaks olulisel määral kaasa riiklikule taastumisele.
- Kuigi viimase 30 aasta jooksul on kõikides OECD riikides eeldatav eluiga pikenenud ja laste suremus vähenenud, on Hispaania, Austraalia, Mehhiko, Ameerika Ühendriikide ja Portugali regioonide vahel ikka veel olulisi erinevusi mõlema osas ning Kanadas ja Slovakkias on regiooniti jätkuvalt suuri erinevusi laste suremuse määras.
- Perioodil 2005–2008 vähenes CO₂-heite määr elaniku kohta enamuses OECD riikides, kõige enam Kanadas ja mitte-OECD riikidest Brasiilias.

Vajadus teha koostööd ja saavutada rohkem vähemate vahenditega

- 2012. aastal moodustasid OECD riikide piirkondlike omavalitsuste kulud 17% SKTst, 40% kõigist avaliku sektori kuludest ja 72% otsestest avalikest investeeringutest.
- Maksutulust saadakse keskmiselt 45% piirkondlike omavalitsuste sissetulekust OECD alal, ülekanded kesk- ja riigiülestelt valitsustelt annavad 38% sissetulekust.
- 2012. aasta lõpus oli OECD ala (30 riigi) valitsuste üldine võla kogusumma 113% SKTst, piirkondlike omavalitsuste võlg oli aga 22% SKTst.
- Perioodil 2007–2012 vähenesid piirkondlike omavalitsuste otsesed investeeringud elaniku kohta OECD alal järsult (umbes –7%), mis kajastab kärpeid eelarvepuudujääkide vähendamiseks ning sotsiaal-, tervishoiu- ja haridusteenuste kulude säilitamiseks. Samal perioodil kasvas piirkondlike omavalitsuste võla kogusumma elaniku kohta 14%, mis vastab umbes 1000 USA dollari suurusele kasvule elaniku kohta.
- Eelarve kavandamist ja kulusid puudutavate otsuste osas peavad kõik valitsustasandid tegema koostööd ning kooskõlastama oma eesmärged ja poliitikameetmeid riiklike, piirkondlike ja kohalike valitsuste vahel.

Linnastunud alad majanduskasvu, säästva arengu ja sotsiaalse kaasamise mootorina

- Seitsekümmend protsenti OECD riikide elanikkonnast elab eri suurusega linnades ja 50% OECD riikide elanikkonnast elab linnastunud aladel.
- 16 OECD riigis anti 2008. aastal kõikidest patentidest 65% välja linnastunud aladel.
- Kriis on avaldanud oma mõju linnastunud aladele: kahekümne kuues kahekümne kaheksast vaadeldud OECD riigist on linnastunud aladel tööpuuduse määr tõusnud viimase nelja aasta jooksul rohkem kui eelmise aastakümne jooksul.
- Paljudel linnastunud aladel kasvab linnastumine kiiremini kui elanikkond.
- Linnastunud alad on suured energiatarbijad ja CO₂-heite tootjad. Siiski on pooltes OECD riikides CO₂-heite tase elaniku kohta linnastunud aladel madalam kui hõredamini asustatud aladel.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglisis- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2013), *OECD Regions at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/reg_glance-2013-en